

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiuo dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B**

TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2022/2576

2022 m. gruodžio 19 d.

dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą, nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus ir tarpvalstybinius dujų mainus

(OL L 335, 2022 12 29, p. 1)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

	Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u> 2023 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentas (ES) 2023/2919	L 2919	1	2023 12 29

TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2022/2576**2022 m. gruodžio 19 d.****dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą,
nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus ir
tarpvvalstybinius dujų mainus**

I SKYRIUS

DALYKAS IR APIBRĖŽTYS*1 straipsnis***Dalykas ir taikymo sritis**

1. Šiuo reglamentu nustatomos laikinos taisyklės dėl:
  - a) tarnybos, sudarančios sąlygas Sąjungoje įsisteigusioms įmonėms telkti paklausą ir bendrai pirkti dujas, įkūrimo skubos tvarka,
  - b) SGD įrenginių ir dujų saugyklų įrenginių antrinių pajėgumų užsakymo ir skaidrumo platformų, ir
  - c) dujų perdavimo tinklų perkrovos valdymo
2. Šiuo reglamentu nustatomi laikini mechanizmai, skirti piliečiams ir ekonomikai apsaugoti nuo ypač aukštų kainų, taikant laikiną einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą dėl pernelyg didelių kainų pasikeitimų ir *ad hoc* lyginamąjį SGD indeksą, kurį turi parengti Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER).
3. Šis reglamentas nustato laikinas priemones ekstremaliosios dujų situacijos atveju – dėl dujų teisingo paskirstymo tarp valstybių, dujų tiekimo užtikrinimo patiems svarbiausiems vartotojams ir tarpvvalstybinių solidarumo priemonių teikimo užtikrinimo.

*2 straipsnis***Terminų apibrėžtys**

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) gamtinių dujų įmonė – fizinis ar juridinis asmuo, kuris atlieka bent vieną iš šių funkcijų – gamtinių dujų, įskaitant suskystintų gamtinių dujų (SGD), gavybą, perdavimą, skirstymą, tiekimą, pirkimą ar laikymą – ir kuris yra atsakingas už su šiomis funkcijomis susijusias komercines, technines arba techninės priežiūros užduotis, tačiau kuris nėra galutinis vartotojas;
- 2) SGD įrenginys – terminalas gamtinėms dujoms suskystinti arba SGD importuoti, priimti ir pakartotinai dujinti, taip pat papildomų paslaugų ir laikinojo laikymo įrenginiai, kurių reikia, kad būtų galima vykdyti pakartotinio dujinimo procesą ir vėliau įleisti dujas į perdavimo sistemą, išskyrus dujoms laikyti skirtas SGD terminalų dalis;

▼B

- 3) dujų saugykla – gamtinių dujų įmonei nuosavybės teise priklausantis arba jos eksploatuojamas įrenginys gamtinėms dujoms laikyti, įskaitant gamtinėms dujoms laikyti skirtą SGD įrenginių dalį, išskyrus tą dalį, kuri naudojama gavybos operacijoms vykdyti, ir įrenginius, skirtus vien tik perdavimo sistemos operatoriams jų funkcijoms atlikti;
- 4) paslaugų teikėjas – Sąjungoje įsisteigusi įmonė, su kuria Komisija pagal Reglamentu (ES, Euratomas) 2018/1046 nustatytą pirkimų procedūrą yra sudariusi sutartį dėl bendro pirkimo organizavimo ir šio reglamento 7 straipsnyje išdėstytų užduočių vykdymo;
- 5) IT priemonė – IT priemonė, kuria paslaugų teikėjas telkia gamtinių dujų įmonių bei dujas vartojančių įmonių paklausą ir ieško tą sutelktą paklausą tenkinančių gamtinių dujų tiekėjų arba gamintojų pasiūlymų;
- 6) SGD prekyba – SGD pirkimo ar pardavimo pavedimai arba sandoriai:
  - a) kurių sąlygose nurodytas pristatymas Sąjungoje,
  - b) pagal kuriuos vykdomas pristatymas Sąjungoje, arba
  - c) pagal kuriuos viena sandorio šalis pakartotinai dujina SGD terminale Sąjungoje;
- 7) SGD rinkos duomenys – SGD prekybos pavedimų ar sandorių įrašai kartu su atitinkama informacija, nurodyta 21 straipsnio 1 dalyje;
- 8) SGD rinkos dalyvis – SGD prekyba užsiimantis fizinis ar juridinis asmuo, nepaisant jo įsteigimo ar buveinės vietos;
- 9) SGD kainos įvertinimas – SGD prekybos paros referencinės kainos nustatymas pagal ACER parengtą metodiką;
- 10) lyginamasis SGD indeksas – skirtumas tarp SGD paros kainos įverčio ir atsiskaitymo kainos pagal anksčiausiai vykdytiną virtualiojo prekybos taško „Title Transfer Facility“ (TTF) dujų ateities sandorių sutartį, kuri kasdien nustato Tarpžemyninė birža „ICE Endex Markets B.V.“;
- 11) prekybos vieta – bet kuri iš šių vietų:
  - a) reguliuojama rinka, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 21 punkte;
  - b) daugiašalė prekybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 22 punkte;
  - c) organizuotos prekybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 23 punkte;

▼B

- 12) su energija susijusių biržos prekių išvestinė finansinė priemonė – biržos prekių išvestinė finansinė priemonė, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 600/2014 ⁽¹⁾ 2 straipsnio 1 dalies 30 punkte, kuria prekiaujama prekybos vietoje, kurios pagrindinė prekė yra elektra arba dujos ir kurios išpirkimo terminas neviršija 12 mėnesių;
- 13) kompetentinga institucija, jei nenurodyta kitaip – kompetentinga institucija, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 26 punkte;
- 14) kritinis dujų kiekis elektros tiekimo saugumui užtikrinti – didžiausias elektros energetikos sektoriui reikalingas dujų kiekis, kad susiklosčius blogiausiam scenarijui, sumodeliuotam atliekant žiemos adekvatumo vertinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/941 ⁽²⁾ 9 straipsnį;
- 15) saugomas vartotojas – saugomas vartotojas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 5 punkte;
- 16) solidarai saugomas vartotojas – solidarai saugomas vartotojas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 6 punkte.

II SKYRIUS

GERESNIS DUJŲ PIRKIMO KOORDINAVIMAS

I SKIRSNIS

Dujų pirkimo koordinavimas Sąjungoje

3 straipsnis

Skaidrumas ir keitimasis informacija

1. Siekiant vienintelio tikslo – geresnio koordinavimo, Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ar dujas vartojančios įmonės arba valstybių narių institucijos, kurios ketina skelbti dujų pirkimo konkursą arba pradėti derybas su gamtinių dujų gamintojais arba tiekėjais iš trečiųjų valstybių dėl didesnio nei 5 TWh/metus dujų kiekio pirkimo, informuoja Komisiją ir, kai taikytina, valstybę narę, kurioje tos įmonės įsisteigusios, apie dujų tiekimo sutarties ar susitarimo memorandumo sudarymą arba apie dujų pirkimo konkurso paskelbimą.

⁽¹⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 84).

⁽²⁾ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/941 dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB (OL L 158, 2019 6 14, p. 1).

▼B

Pranešimas pagal pirmą pastraipą teikiamas ne vėliau kaip prieš šešias savaites iki numatomo sudarymo arba paskelbimo arba – su sąlyga, kad derybų pradžia artimesnė sutarties pasirašymo datai – likus trumpesniai laikotarpiui, tačiau ne vėliau kaip prieš dvi savaites iki numatomo sudarymo arba paskelbimo. Tokiame pranešime pateikiama tik ši pagrindinė informacija:

- a) sutarties partnerio ar partnerių tapatybė arba dujų pirkimo konkurso tikslas;
- b) atitinkami kiekiai;
- c) atitinkamos datos ir
- d) kai taikytina, paslaugų teikėjas, kuris organizuoja tokį pirkimą arba konkursus valstybės narės vardu.

2. Jei Komisija mano, kad tolesnis koordinavimas, susijęs su Sąjungoje įsisteigusių gamtinių dujų įmonių ar dujas vartojančių įmonių arba valstybių narių institucijų vykdomu dujų pirkimo konkurso paskelbimu arba planuojamu dujų pirkimu, galėtų pagerinti bendro pirkimo veikimą arba kad dujų pirkimo konkurso paskelbimas ar planuojami dujų pirkimai galėtų daryti neigiamą poveikį vidaus rinkai, tiekimo saugumui ar energetiniam solidarumui, Komisija gali paskelbti rekomendaciją Sąjungoje įsisteigusioms gamtinių dujų įmonėms ar dujas vartojančioms įmonėms arba valstybių narių institucijoms apsvarstyti tinkamas priemones. Tokiu atveju Komisija, kai taikytina, informuoja valstybę narę, kurioje yra įsisteigusi įmonė.

3. Prieš paskelbdama bet kurią iš 2 dalyje išdėstytų rekomendacijų, Komisija informuoja 4 straipsnyje nurodytą *ad hoc* koordinacinę tarybą.

4. Teikdami informaciją Komisijai pagal 1 dalį, informaciją teikiantys subjektai gali nurodyti, ar kuri nors informacijos dalis – komercinė ar kita informacija, kurią atskleidus būtų padaryta žala susijusių šalių veiklai, – turi būti laikoma konfidencialia ir ar pateikta informacija gali būti dalijamasi su kitomis valstybėmis narėmis.

5. Prašymai laikyti informaciją konfidencialia pagal šį straipsnį neriboja pačios Komisijos prieigos prie konfidencialios informacijos. Komisija užtikrina, kad prieiga prie konfidencialios informacijos būtų suteikiama tik Komisijos tarnyboms, kurioms neabejotinai būtina susipažinti su turima informacija. Komisijos atstovai tokią informaciją tvarko deramai konfidencialiai.

6. Nedarant poveikio SESV 346 straipsniui, konfidencialia informacija keičiamasi su Komisija ir kitomis atitinkamomis institucijomis tik tais atvejais, kai ja keistis būtina taikant šį reglamentą. Keičiamasi tik tokia informacija, kuri atitinka keitimosi tikslą ir yra svarbi tam tikslui pasiekti. Taip keičiantis informacija išsaugomas tos informacijos konfidencialumas ir apsaugomas subjektų, kuriems taikomas šis reglamentas, saugumas bei komerciniai interesai ir taikomos veiksmingos priemonės duomenims apsaugoti fiziškai. Visi serveriai ir informacija fiziškai laikomi ir saugomi Sąjungos teritorijoje.

4 straipsnis

Ad hoc koordinacinė taryba

1. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas telkti paklausą ir koordinuoti bendrą pirkimą, įsteigiama *ad hoc* koordinacinė taryba.
2. *Ad hoc* koordinacinę tarybą Komisija įsteigia per šešias savaites nuo šio reglamento įsigaliojimo. Ją sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės ir Komisijos atstovą. Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių atstovai gali Komisijos kvietimu dalyvauti *ad hoc* valdančiojoje taryboje sprendžiant bendrai rūpimus klausimus. *Ad hoc* valdybai pirminkauja Komisija.
3. *Ad hoc* koordinacinė taryba per vieną mėnesį nuo jos įsteigimo kvalifikuota balsų dauguma priima savo darbo tvarkos taisykles.
4. Komisija konsultuojasi su *ad hoc* valdančiąja taryba dėl Komisijos pagal 3 straipsnio 2 dalį teikiamos rekomendacijos projekto, visų pirma dėl to, ar atitinkami dujų pirkimai ar dujų pirkimo konkursas didina tiekimo saugumą Sąjungoje ir atitinka energetinio solidarumo principą.
5. Komisija taip pat informuoja *ad hoc* koordinacinę tarybą apie įmonių dalyvavimo paslaugų teikėjo organizuojamuose bendruose pirkimuose poveikį tiekimo saugumui Sąjungoje ir energetiniam solidarumui, kai taikytina.
6. Kai *ad hoc* koordinacinės tarybos nariams pagal 3 straipsnio 6 dalį perduodama konfidenciali informacija, jie su tokia informacija elgiasi užtikrindami deramą konfidencialumą. Keičiamasi tik tokia informacija, kuri yra aktuali ir proporcinga tokio keitimosi tikslais.

2 SKIRSNIS

Paklausos telkimas ir bendras pirkimas

5 straipsnis

Laikinoji paslaugų sutartis su paslaugų teikėju

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 176 straipsnio, Komisija pagal pirkimų procedūrą, nustatytą Reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046, sudaro paslaugų sutartį su Sąjungoje įsisteigusiu subjektu, kuris veikia kaip paslaugų teikėjas, vykdamas šio Reglamento 7 straipsnyje išdėstytas užduotis.
2. Paslaugų sutartyje su pasirinktu paslaugų teikėju nustatoma paslaugų teikėjo gaunamos informacijos nuosavybė ir numatomas galimas tos informacijos perdavimas Komisijai, nutraukus paslaugų sutartį arba pasibaigus jos galiojimui.

▼B

3. Paslaugų sutartyje Komisija apibrėžia praktinius paslaugų teikėjo veiklos aspektus, įskaitant IT priemonės naudojimą, saugumo priemones, valiutą ar valiutas, mokėjimo tvarką ir įsipareigojimus.

4. Paslaugų sutartimi su paslaugų teikėju Komisijai paliekama teisė vykdyti jo veiklos stebėseną ir auditą. Tuo tikslu Komisija turi visapusišką prieigą prie paslaugų teikėjo turimos informacijos.

▼M1

5. Komisija gali paprašyti paslaugų teikėjo pateikti visą informaciją, reikalingą 7 straipsnyje išdėstytais užduotims vykdyti.

▼B*6 straipsnis***Paslaugų teikėjo atrankos kriterijai**

1. Paslaugų teikėją Komisija atrenka remdamasi šiais tinkamumo kriterijais:

a) paslaugų teikėjas turi būti įsisteigęs ir jo veiklos buveinė turėtų būti valstybės narės teritorijoje.

b) paslaugų teikėjas turi turėti patirties tarpvalstybinių sandorių srityje.

c) paslaugų teikėjas negali:

i) būti subjektas, kuriam taikomi Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi;

ii) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklausyti fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, būti jų kontroliuojamas arba veikti jų vardu ar nurodymu arba

iii) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklausyti Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, būti jų kontroliuojamas arba veikti jų vardu ar nurodymu.

2. Nedarant poveikio kitoms išsamaus patikrinimo pareigoms, nustatomi Komisijos ir paslaugų teikėjo tarpusavio sutartiniai įsipareigojimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad paslaugų teikėjas, atlikdamas savo užduotis pagal 7 straipsnį, tiesiogiai ar netiesiogiai nesuteiktų jokių lėšų ar ekonominių išteklių fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms (arba jų naudai), kurie:

a) yra subjektai, kuriems taikomi Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi;

▼B

- b) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu arba
- c) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu.

3. Paslaugų teikėjas negali priklausyti vertikaliai integruotai įmonei, užsiimančiai gamtinių dujų gavyba ar tiekimu, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB ⁽³⁾ 2 straipsnio 20 punkte, išskyrus įmones, kurios yra atskirtos pagal tos direktyvos IV skyrių.

4. Komisija nustato atrankos ir sutarties skyrimo kriterijus, atsižvelgdama, *inter alia*, į šiuos kriterijus, kurie turi būti nurodyti kvietime dalyvauti konkurse:

- a) patirties nustatant ir vykdant gamtinių dujų arba susijusių paslaugų, pvz., transportavimo paslaugų, konkursų ar aukcionų procesus, naudojant specialias IT priemones, lygi;
- b) patirties pritaikant konkursų ar aukcionų procesus skirtingiems poreikiams, pvz., pagal geografinį aspektą ar laikotarpį, lygi;
- c) patirties kuriant IT priemones, kuriomis būtų galima telkti įvairių dalyvių paklausą ir derinti ją su pasiūla, lygi;
- d) informacinės sistemos saugumo, ypač duomenų apsaugos ir saugumo internete, kokybę ir
- e) gebėjimą nustatyti ir akredituoti dalyvius, kiek tai susiję tiek su juridinių asmenų identifikavimu, tiek su finansinio pajėgumo nustatymu.

7 straipsnis

Paslaugų teikėjo užduotys

1. Paslaugų teikėjas organizuoja paklausos telkimą bei bendrą pirkimą ir visų pirma:

- a) telkia gamtinių dujų įmonių ir dujas vartojančių įmonių paklausą naudodamasis IT priemone;
- b) ieško gamtinių dujų tiekėjų ir gamintojų pasiūlymų, kad sutelkta paklausa derėtų su IT priemonės galimybėmis;

⁽³⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).

▼B

- c) paskirsto prieigos prie tiekimo teises, atsižvelgdamas į proporcingą siūlomų dujų kiekių paskirstymą mažesniems ir didesniems dalyviams, tarp gamtinių dujų įmonių ir dujas vartojančių įmonių, dalyvaujančių telkiant paklausą. Kai sutelkta paklausa viršija gautus tiekimo pasiūlymus, prieigos teisių paskirstymas turi būti proporcingas paklausai, kurią paklausos telkimo etape tam tikram pristatymo laikui ir vietai deklaravo dalyvaujančios įmonės;
- d) tikrina, akredituoja ir registruoja IT priemonės naudotojus ir
- e) teikia visas pagalbines paslaugas IT priemonės naudotojams, įskaitant paslaugas siekiant palengvinti sutarčių sudarymą, arba Komisijai, būtinas 5 straipsnyje nurodytoje paslaugų sutartyje nustatytoms operacijoms tinkamai vykdyti.

2. Sąlygos, susijusios su paslaugų teikėjo užduotimis, t. y. kiek tai susiję su naudotojų registravimu, informacijos skelbimu ir ataskaitų teikimu, nustatomos 5 straipsnyje nurodytoje paslaugų sutartyje.

*8 straipsnis***Dalyvavimas paklausos telkime ir bendrame pirkime**

1. Paklausos telkime ir bendrame pirkime gali dalyvauti ir informaciją apie juos skaidriai gauti visos Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, nepriklausomai nuo prašomo kiekio. Gamtinių dujų įmonėms ir dujas vartojančioms įmonėms neleidiama dalyvauti kaip tiekėjams, gamintojams ir pirkėjams telkiant paklausą ir vykdant bendrą pirkimą, jei jos:

- a) yra subjektai, kuriems taikomi Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi;
- b) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu arba
- c) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu.

2. Nustatomi sutartiniai išpareigojimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad jokios lėšos ar ekonominiai ištekliai, gauti dalyvaujant paslaugų teikėjo organizuojamo bendro pirkimo procese, nebūtų tiesiogiai ar netiesiogiai suteikiami fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms (arba jų naudai), kurie:

▼B

- a) yra subjektai, kuriems taikomi Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtos atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi;
  - b) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu arba
  - c) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu.
3. Valstybės narės arba kiti suinteresuotieji subjektai paslaugų teikėjo organizuojamo bendro pirkimo proceso dalyviams pagal valstybės pagalbos taisykles, kai taikytina, gali teikti likvidumo paramą, įskaitant garantijas. Tai gali apimti garantijas užtikrinimo priemonių poreikiams patenkinti arba papildomų išlaidų rizikai, kylančiai dėl kitų pagal tą pačią bendro pirkimo sutartį dalyvaujančių pirkėjų nemokumo, padengti.
4. Gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, įsisteigusios Energijos bendrijos susitariančiose šalyse, gali dalyvauti paklausos telkime ir bendrame pirkime, jei yra įdiegtos būtinos priemonės ar tvarka, kad jos galėtų dalyvauti paklausos telkime ir bendrame pirkime pagal šį skirsnį.

*9 straipsnis***Gamtinės dujos, kurioms negali būti taikomas bendras pirkimas**

Bendras pirkimas netaikomas Rusijos Federacijos kilmės gamtinėms dujoms, įskaitant tiekiamas gamtines dujas, patenkančias į valstybes nares ar Energijos bendrijos susitariančiąsias šalis per šiuos įleidimo taškus:

- a) Greifsvaldą,
- b) Lubminą II,
- c) Imatrą,
- d) Narvą,
- e) Verską,
- f) Luhamą,
- g) Šakius,

▼ B

- h) Kotlovką,
- i) Kondratkas,
- j) Vysokaję,
- k) Ceciarovką,
- l) Mozyrių,
- m) Kobryną,
- n) Sudžą (RU) / Ukraina,
- o) Belgorodą (RU) / Ukraina,
- p) Valuikus (RU) / Ukraina,
- q) Serebrianką (RU) / Ukraina,
- r) Pisarevką (RU / Ukraina,
- s) Sochranovką (RU) / Ukraina,
- t) Prochorovką (RU) / Ukraina,
- u) Platovą (RU) / Ukraina,
- v) Strandžą 2 (BG) / Malkočlarą (TR)

▼ M1**▼ B***11 straipsnis***Dujų pirkimo konsorciumas**

Gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, dalyvaujančios paslaugų teikėjo organizuojamame paklausos telkimo procese, gali skaidriai koordinuoti pirkimo sutarties sąlygų elementus arba naudotis bendro pirkimo sutartimis, kad suderėtų geresnes sąlygas su savo tiekėjais, su sąlyga, kad jos atitinka Sąjungos teisę, įskaitant Sąjungos konkurencijos teisę, visų pirma SESV 101 ir 102 straipsnius, kaip Komisija gali nurodyti sprendime pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 10 straipsnį, taip pat skaidrumo reikalavimą pagal šio reglamento 3 straipsnį.

3 SKIRSNIS

Naudojimosi SGD įrenginiais, dujų saugyklomis ir vamzdynais didinimo priemonės

12 straipsnis

Antrinių pajėgumų užsakymo platforma SGD įrenginių naudotojams ir dujų saugyklų naudotojams

SGD įrenginių naudotojai ir dujų saugyklų naudotojai, norintys perparduoti savo sutartinius pajėgumus antrinėje rinkoje, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009⁽⁴⁾ 2 straipsnio 6 punkte, turi teisę tai daryti. SGD įrenginių naudotojai ir dujų saugyklų operatoriai ne vėliau kaip 2023 m. vasario 28 d. individualiai arba regioniniu lygmeniu sukuria SGD įrenginių naudotojams ir dujų saugyklų naudotojams skirtą skaidrią ir nediskriminacinę užsakymo platformą, kad SGD įrenginių naudotojai ir dujų saugyklų naudotojai galėtų antrinėje rinkoje perparduoti savo sutartinius pajėgumus, arba pasinaudoja jau esama tokia platforma.

13 straipsnis

SGD įrenginių ir dujų saugyklų skaidrumo platformos

1. Ne vėliau kaip 2023 m. vasario 28 d. SGD įrenginių operatoriai ir dujų saugyklų operatoriai atitinkamai Europos SGD skaidrumo platformoje ir Europos saugyklų skaidrumo platformoje skaidriai ir naudotojams patogiu būdu paskelbtų visą informaciją, kurios reikalaujama pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 19 straipsnį. Reguliavimo institucijos gali prašyti, kad tie operatoriai viešai skelbtų visą papildomą informaciją, aktualią sistemos naudotojams .

2. SGD įrenginiai, kuriems pagal Direktyvos 2009/73/EB 36 straipsnį leista netaikyti trečiųjų šalių prieigos taisyklių, ir dujų saugyklų įrenginių operatoriai, kuriems taikoma tos Direktyvos 33 straipsnio 3 dalyje nurodyta suderėta trečiųjų šalių prieigos tvarka, ne vėliau kaip 2023 m. sausio 31 d. viešai paskelbia galutinius infrastruktūros tarifus.

14 straipsnis

Veiksmingesnis perdavimo pajėgumų naudojimas

1. Jei sutartiniai garantuojamieji pajėgumai panaudojami nevisiškai, kaip nurodyta 2 dalyje, perdavimo sistemos operatoriai nevisiškai panaudotus sutartinius garantuojamuosius pajėgumus sujungimo taškuose ir virtualiuosiuose sujungimo taškuose tam mėnesiui siūlo kaip mėnesio pajėgumų produktą ir kaip paros bei einamosios paros pajėgumų produktus.

⁽⁴⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL L 211, 2009 8 14, p. 36).

▼B

2. Sutartiniai garantuojamieji pajėgumai laikomi nevisiškai panaudotais, jei tinklo naudotojas sujungimo taške arba virtualiajame sujungimo taške praėjusį kalendorinį mėnesį panaudojo arba pasiūlė vidutiniškai mažiau kaip 80 % užsakytų garantuojamųjų pajėgumų. Perdavimo sistemos operatorius stebi nepanaudotus pajėgumus ir vėliausiai prieš pranešdamas apie pajėgumų, kurie bus pasiūlyti būsimame rotaciniame mėnesio pajėgumų aukcione pagal Reglamentą (ES) 2017/459, kiekį informuoja tinklo naudotoją apie pajėgumų, kurie turi būti atšaukti atitinkamame sujungimo taške arba virtualiajame sujungimo taške, kiekį.

3. Siūlomų pajėgumų kiekis yra lygus praėjusį kalendorinį mėnesį panaudoto vidutinio kiekio ir 80 % garantuojamųjų pajėgumų, dėl kurių sutartys sudarytos ilgesniam nei mėnesio laikotarpiui, skirtumui.

4. Paskirstant pajėgumus pirmenybė teikiama pagal Reglamentą (ES) 2017/459 aukcione siūlomiems turimiems pajėgumams, o ne pagal 2 dalį į aukcioną įtrauktiems nevisiškai panaudotiems pajėgumams.

5. Jei perdavimo sistemos operatoriaus siūlomi nevisiškai panaudoti pajėgumai parduodami, jie atšaukiami iš pirminio sutartinių pajėgumų turėtojo išteklių. Pirminis turėtojas gali naudoti atšauktus garantuojamuosius pajėgumus pertraukiamuoju pagrindu.

6. Tinklo naudotojas išlaiko savo teises ir pareigas pagal pajėgumų sutartį, kol perdavimo sistemos operatorius perskirsto pajėgumus, ir tokia apimtimi, kokia perdavimo sistemos operatorius yra neperskirstęs pajėgumų.

7. Prieš pasiūlydamas nevisiškai panaudotus garantuotuosius pajėgumus pagal šį straipsnį, perdavimo sistemos operatorius išanalizuoja galimą poveikį kiekviename jo eksploatuojamame sujungimo taške ir informuoja kompetentingą nacionalinę reguliavimo instituciją. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1–6 dalių ir nepriklausomai nuo to, ar tie sujungimo taškai yra perpildyti, ar ne, nacionalinės reguliavimo institucijos gali nuspręsti visuose sujungimo taškuose nustatyti vieną iš šių mechanizmų:

- a) prieš dieną pasiūlytų nuolatinių pajėgumų mechanizmą „naudokis arba prarask“ pagal Reglamentą (ES) 2017/459, atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 715/2009 I priedo 2.2.3 punktą,
- b) paviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemą pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 I priedo 2.2.2 punktą, siūlant bent 5 % papildomų pajėgumų palyginti su techniniais pajėgumais atitinkamame sujungimo taške, arba
- c) prieš dieną arba tą pačią dieną siūlyti bent jau iš pradžių nepaskirtus pajėgumus, kurie turi būti paskiriami kaip pertraukiamieji pajėgumai.

Jei ne vėliau kaip 2023 m. kovo 31 d. nepritaikomas vienas iš alternatyvių mechanizmų pagal pirmą pastraipą, šio straipsnio 1–6 dalys taikomos automatiškai.

▼B

8. Prieš priimdama 7 dalyje nurodytą sprendimą, nacionalinė reguliavimo institucija konsultuojasi su gretimos valstybės narės ta institucija ir atsižvelgia į tos nacionalinės reguliavimo institucijos nuomonę. Tuo atveju, jei įleidimo ir išleidimo sistema apima daugiau nei vieną valstybę narę, kurioje veikia daugiau nei vienas perdavimo sistemos operatorius, atitinkamų valstybių narių nacionalinės reguliavimo institucijos kartu nusprendžia dėl 7 dalies taikymo.

III SKYRIUS

PRIEMONĖS, KURIOMIS SIEKIAMA IŠVENGTI PERNELYG DIDELIŲ DUJŲ KAINŲ IR PERNELYG DIDELIO EINAMOSIOS PAROS KAINŲ NEPASTOVUMO ENERGETIKOS IŠVESTINIŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKOSE

I SKIRSNIS

Laikina einamosios paros priemonė pernelyg dideliam kainų nepastovumui energetikos išvestinių finansinių priemonių rinkose valdyti

15 straipsnis

Einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas

1. Kuo greičiau, bet ne vėliau kaip 2023 m. sausio 31 d., kiekviena prekybos vieta, kurioje prekiaujama su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, kiekvienai tokiai priemonei, kuria joje prekiaujama, nustato kainų viršutine ir žemutine ribomis (toliau – kainų ribos) grindžiamą einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, pagal kurį viršutinę ribą viršijančiomis ir žemutinės ribos nesiekiančiomis kainomis pavedimai negali būti vykdomi (toliau – einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas). Prekybos vietos užtikrina, kad einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas užkirstų kelią pernelyg dideliems su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės kainų pasikeitimams per prekybos dieną. Nustatydamas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, prekybos vietos taip pat užtikrina, kad tų priemonių įgyvendinimas netrukdytų nustatyti patikimų dienos pabaigos uždarymo kainų.

2. Prekybos vietos kiekvienai su energija susijusių biržos prekių išvestinei finansinei priemonei, kuria jose prekiaujama, nustato taikytiną apskaičiavimo metodą, pagal kurį nustatomos su referencine kaina susijusios kainų ribos. Pradinė paros referencinė kaina yra lygi kainai, nustatyta pradedant atitinkamą prekybos sesiją. Paskesnės referencinės kainos atitinka paskutinę reguliariai fiksuojamą rinkos kainą. Prekybos nutraukimo prekybos dieną atveju pirmoji referencinė kaina po nutraukimo yra atnaujintos prekybos pradžios kaina.

3. Kainų ribos išreiškiamos arba absoliučiąja verte, arba santykinė verte, kuri yra procentinis pokytis, palyginti su referencine kaina. Prekybos vietos tą skaičiavimo metodą koreguoja atsižvelgdamos į kiekvienos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tos išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainos nepastovumo profilį. Prekybos vieta apie metodą nepagrįstai nedelsdama informuoja kompetentingą instituciją.

▼B

4. Prekybos vietos prekybos valandomis reguliariai atnaujina kainų ribas, remdamosi referencine kaina.

5. Prekybos vietos viešai paskelbia apie savo įdiegto einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo ypatybes nepagrįstai nedelsdamos arba kiekvieną kartą, kai taiko pakeitimą.

6. Prekybos vietos einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą įgyvendina jį integruodamos į esamus savo sistemos išjungiklius, kurie jau nustatyti pagal Direktyvą 2014/65/ES, arba kaip papildomą mechanizmą.

7. Jei prekybos vieta ketina pakoreguoti kainų ribų, taikytinų konkrečiai su energija susijusių biržos prekių išvestinei finansinei priemonei, apskaičiavimo metodą, ji nepagrįstai nedelsdama apie numatomus pakeitimus informuoja kompetentingą instituciją.

8. Kai iš Europos vertybinių popierių ir rinkos institucijos (ESMA) pagal 16 straipsnio 3 dalį surinktos informacijos matyti, kad mechanizmą reikia įgyvendinti nuosekliau, siekiant užtikrinti efektyvesnę pernelyg didelio kainų nepastovumo valdymą visoje Sąjungoje, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi vienodi einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimo principai, atsižvelgdama į kiekvienos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tos išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainos nepastovumo profilį. Visų pirma, siekdama užtikrinti sklandų prekybos vietų, siūlančių prekybą su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, veikimą, Komisija gali nustatyti intervalus, kuriais bus atnaujinamos kainų ribos, arba priemonės, kurių reikia imtis, jei prekyba peržengia tas kainų ribas, įskaitant nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti patikimų uždarymo kainų nustatymą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 29 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*16 straipsnis***Kompetentingų institucijų vaidmuo**

1. Kompetentingos institucijos prižiūri, kaip įgyvendinamas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmai. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad, jei jų valstybėse narėse įsteigtos prekybos vietos, įgyvendindamos einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, nukrypsta nuo nustatytų sąlygų, tie nukrypimai būtų tinkamai pagrįsti atitinkamos prekybos vietos arba su energija susijusios biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumais.

2. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad, kol bus įdiegtas 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas, prekybos vietos įgyvendintų tinkamus laikinus mechanizmus, kuriais užtikrinamas pernelyg didelio kainų nepastovumo su energija susijusių biržos prekių išvestinių finansinių priemonių rinkose mažinimas.

▼B

3. Kompetentingos institucijos per tris savaites nuo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos ir bent kas ketvirtį praneša ESMA ataskaitą, kaip jų prižiūrimos prekybos vietos įgyvendina einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą.

*17 straipsnis***ESMA atliekamas koordinavimo vaidmuo**

1. ESMA, remdamasi kompetentingų institucijų pagal 16 straipsnio 3 dalį jai pateiktomis ataskaitomis, koordinuoja ir stebi einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų įgyvendinimą.

2. Remdamasi kompetentingų institucijų ataskaitomis, ESMA dokumentuoja visus einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų, priklausančių Sąjungos jurisdikcijai, įgyvendinimo skirtumus. Ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d. ESMA pateikia Komisijai einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų veiksmingumo įvertinimo ataskaitą. Remdamasi ta ataskaita, Komisija apsvarsto, ar teikti Tarybai pasiūlymą iš dalies keisti šį reglamentą.

*2 SKIRSNIS****Įgaliojimas ACER rinkti ir skelbti objektyvius kainų duomenis****18 straipsnis***Su kainų įvertinimu ir lyginamaisiais indeksais susijusios ACER užduotys ir įgaliojimai**

1. ACER kuo skubiau ir ne vėliau kaip 2023 m. sausio 13 d. pradeda rengti ir skelbti SGD paros kainų įverčius. SGD kainoms įvertinti ACER sistemingai renka ir tvarko SGD rinkos duomenis apie sandorius. Įvertinant kainas, kai tinkama, atsižvelgiama į regioninius skirtumus ir rinkos sąlygas.

2. Ne vėliau kaip 2023 m. kovo 31 d. ACER parengia ir skelbia kasdienį SGD lyginamąjį indeksą, kuris nustatomas pagal skirtumą tarp SGD paros kainos įverčio ir atsiskaitymo kainos pagal anksčiausiai vykdytiną virtualiojo prekybos taško „Title Transfer Facility“ (TTF) dujų ateities sandorių sutartį, kuri kasdien nustato Tarpžemyninė birža „ICE Endex Markets B.V.“. Lyginamajam SGD kainų indeksui nustatyti ACER sistemingai renka ir tvarko visus SGD rinkos duomenis apie sandorius.

3. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 3 straipsnio 4 dalies b punkto, SGD rinkos dalyviams taikomos Reglamente (ES) Nr. 1227/2011 nustatytos rinkos dalyvių pareigos ir draudimai. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 1227/2011 ir Įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1348/2014 ACER suteikti įgaliojimai taip pat taikomi SGD rinkos dalyviams, įskaitant nuostatas dėl konfidencialumo.

19 straipsnis

SGD kainų įverčių ir lyginamųjų indeksų skelbimas

1. SGD kainų įverčiai skelbiami kasdien iki 18.00 val. Vidurio Europos laiku, kad būtų galima įvertinti vienakrypčių sandorių kainą. Be SGD kainų įverčių, ACER ne vėliau kaip nuo 2023 m. kovo 31 d. taip pat kasdien iki 19.00 val. Vidurio Europos laiku arba kiek techniškai įmanoma anksčiau skelbia lyginamuosius SGD kainų indeksus.
2. Taikant šį straipsnį ACER gali naudotis trečiosios šalies paslaugomis.

20 straipsnis

SGD rinkos duomenų teikimas ACER

1. SGD rinkos dalyviai kasdien kiek techniškai įmanoma arčiau tikrojo laiko prieš paskelbiant SGD paros kainų įverčius (18.00 val. Vidurio Europos laiku) pagal 21 straipsnyje nustatytas specifikacijas standartizuotu formatu ir naudodamiesi aukštos kokybės perdavimo protokolu ACER pateikia SGD rinkos duomenis.
2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas laikas, iki kurio SGD rinkos duomenys turi būti pateikti prieš paskelbiant SGD paros kainų įverčius, kaip nurodyta 1 dalyje. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 29 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
3. Kai tikslinga, ACER, pasikonsultavusi su Komisija, parengia gaires dėl:
  - a) informacijos, kurią reikia pateikti kartu su šiuo metu nustatyta informacija apie praneštinius sandorius ir pagrindinius duomenis pagal Įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1348/2014, įskaitant pirkimo ir pardavimo pavedimus, ir
  - b) reikiamų SGD rinkos duomenų teikimo procedūros, standarto ir elektroninio formato, taip pat duomenų teikimo techninių bei organizacinių reikalavimų.
4. SGD rinkos dalyviai reikiamus SGD rinkos duomenis ACER teikia nemokamai ir ACER nustatytais duomenų teikimo kanalais, kai įmanoma naudodamiesi jau egzistuojančiomis ir prieinamomis procedūromis.

21 straipsnis

SGD rinkos duomenų kokybė

1. SGD rinkos duomenys apima:

▼B

- a) sutarties šalių duomenis, įskaitant pirkimo ir pardavimo rodiklį;
- b) duomenis teikiančios šalies duomenis;
- c) sandorio kainą;
- d) sutartyje nurodytus kiekius;
- e) sutarties vertę;
- f) SGD krovinio atvykimo laiko intervalą;
- g) pristatymo sąlygas;
- h) pristatymo vietas;
- i) laiko žymos informaciją, apimančią visus šiuos elementus:
  - i) pirkimo arba pardavimo pavedimo pateikimo datą ir laiką;
  - ii) sandorio datą ir laiką;
  - iii) pranešimo apie pirkimo ar pardavimo pavedimą arba sandorį datą ir laiką;
  - iv) ACER patvirtinimą apie gautus SGD rinkos duomenis.

2. SGD rinkos dalyviai ACER teikia SGD rinkos duomenis šiais vienetais ir valiutomis:

- a) sandorių ir pirkimo bei pardavimo pavedimų kainos už vienetą nurodomos sutartyje nustatyta valiuta ir EUR/MWh, įskaitant, jei taikytina, taikomus konvertavimo ir valiutos kursus;
- b) sutartyse nustatyti kiekiai nurodomi jose nustatytais vienetais ir MWh;
- c) krovinio atvykimo laiko intervalai nurodomi kaip pristatymo datos UTC formatu;
- d) pristatymo vieta nurodoma naudojant galiojantį identifikatorių, įtrauktą į ACER sąrašą, pvz., nurodytąjį SGD įrenginių, apie kuriuos reikia pranešti ir kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 ir Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1348/2014, sąrašė. Laiko žymos informacija pateikiama UTC formatu;
- e) jei aktualu, nurodoma visa ilgalaikėje sutartyje naudota kainos apskaičiavimo formulė.

3. ACER paskelbia gaires dėl kriterijų, pagal kuriuos laikoma, kad reikšmingą dalį SGD rinkos duomenų per tam tikrą laikotarpį pateikė vienas duomenų teikėjas, ir kaip į šią situaciją atsižvelgiama nustatant SGD paros kainų įverčius ir lyginamuosius indeksus.

*22 straipsnis***Veiklos tęstinumas**

Atsižvelgdama į SGD rinkos duomenų teikėjų nuomones, ACER reguliariai atnaujina ir skelbia savo SGD referencinės kainos įvertinimo ir lyginamojo SGD kainų indekso nustatymo metodiką, taip pat metodiką, naudojamą teikiant SGD rinkos duomenis ir skelbiant SGD kainų įverčius ir lyginamuosius indeksus.

IV SKYRIUS

**SU DUJOMIS SUSIJUSIOSE EKSTREMALIOSIOSE SITUACIJOSE
TAIKOMOS PRIEMONĖS***1 SKIRSNIS*

Solidarumas aprūpinant dujomis elektros tiekimo sistemą, pagrindinius pramonės sektorius ir saugomus vartotojus

*23 straipsnis***Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio
įtraukimas į solidarumo apsaugos priemonę**

1) Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 3 dalies, to reglamento 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta solidarumo priemonė taikoma tik jei prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė negali padengti:

- a) dujų tiekimo savo solidariai saugomiems vartotojams deficito arba, jeigu valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių sumažinti saugomų vartotojų būtinajam vartojimą pagal šio reglamento 24 straipsnį, suvartojamų dujų būtiniausių kiekių savo solidariai saugomiems vartotojams;
- b) elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio, nors taikoma Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 3 dalyje nurodyta priemonė. Taikomos Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 3 dalies b, c ir d punktuose nustatytos sąlygos.

2. Valstybės narės, kurios privalo tiekti iš solidarumo pagal 1 dalį, turi teisę į tiekimo iš solidarumo pasiūlymą neįtraukti:

- a) savo solidariai saugomiems vartotojams skirtų resursų kiekių, jei tai paveiktų būtiniausių kiekius, arba, jeigu valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių saugomų vartotojų nebūtinam vartojimui sumažinti pagal 24 straipsnį, suvartojamų dujų būtiniausių kiekių savo solidariai saugomiems vartotojams;
- b) elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio;

▼B

- c) elektrai, reikalingai dujų gamybai ir transportavimui, skirtų dujų kiekių ir

- d) dujų kiekių, reikalingų energijos tiekimo saugumo ypatingos svarbos infrastruktūros objektų veikimui, kaip nurodyta II priede, taip pat kitų įrenginių, kurie yra būtini karinių, nacionalinio saugumo ir humanitarinės pagalbos tarnyboms funkcionuoti, veikimui.

3. Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirti kritiniai dujų kiekiai, kaip nurodyta 1 dalies b punkte, 2 dalies b ir d punktuose, negali viršyti I priede nurodytų kiekių. Jei valstybė narė gali įrodyti, kad, siekiant išvengti elektros energijos sektoriaus krizės valstybėje narėje, reikia didesnio dujų kiekio, Komisija, gavusi tinkamai pagrįstą prašymą, gali nuspręsti leisti į tiekimo iš solidarumo pasiūlymą neįtraukti didesnių kiekių.

4. Jei valstybių narių, kurių elektros energijos sistema yra sinchronizuota tik su trečiosios valstybės elektros energijos sistema, prašoma įvesti solidarumo priemones, jos išimties tvarka gali neįtraukti didesnių dujų kiekių, jei elektros energijos sistema nebėra sinchronizuota su tos trečiosios valstybės sistema, tol, kol atskiros energijos sistemos paslaugos ar kitos paslaugos, teikiamos energijos perdavimo sistemos operatoriui, yra reikalingos tam, kad būtų užtikrintas saugus ir patikimas energijos sistemos veikimas.

*24 straipsnis***Su saugomais vartotojais susijusios poreikio mažinimo priemonės**

1. Išimties tvarka valstybės narės gali imtis laikinų priemonių Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 5 punkte apibrėžtų saugomų vartotojų nebūtinoms reikmėms suvartojamam kiekiui sumažinti, visų pirma tais atvejais, kai paskelbiamas vienas iš krizės lygių pagal Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 1 dalį ir 12 straipsnį arba Sąjungos masto pavojus pagal Reglamentą (ES) 2022/1369. Tokios priemonės taikomos tik nebūtinam dujų vartojimui ir jomis atsižvelgiama į Reglamento (ES) 2022/1369 6 straipsnio 2 dalyje nustatytus elementus. Tokių išimtinių priemonių galima imtis tik kompetentingoms institucijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 7 punkte, atlikus tokių nebūtinų dujų kiekių nustatymo sąlygų įvertinimą.

2. Taikant šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones pažeidžiamų vartotojų, kaip juos apibrėžia valstybės narės pagal Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 3 dalį, suvartojamas kiekis jokiais aplinkybėmis negali būti mažinamas, o saugomi vartotojai negali būti atjungti valstybėms narėms taikant šio straipsnio 1 dalį.

25 straipsnis

Tarpvalstybinių srautų apsaugos priemonės

Jei Komisija pagal Reglamento (ES) 2017/1938 12 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą pateikia prašymą nutraukti nepagrįstus tarpvalstybinių dujų srautų ar prieigos prie dujų infrastruktūros apribojimus arba priemones, keliančias pavojų dujų tiekimui kitoje valstybėje narėje, Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 7 punkte apibrėžta kompetentinga institucija arba valstybė narė, kaip nurodyta to Reglamento 12 straipsnio 6 dalies pirmoje pastraipoje, užuot laikiusis Reglamento (ES) 2017/1938 12 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje numatytos procedūros, pakeičia savo veiksmus arba imasi veiksmų, kad užtikrintų atitiktį to Reglamento 12 straipsnio 5 daliai.

2 SKIRSNIS

Solidarumo priemonių įvedimo taisyklės

26 straipsnis

Laikinas solidarumo pareigų išplėtimas įtraukiant SGD įrenginių turinčias valstybes nares

1. Pareiga įvesti solidarumo priemones pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 1 dalį taikoma ne tik tiesiogiai su prašančiąja tiekti iš solidarumo valstybe nare sujungtoms valstybėms narėms, bet ir SGD įrenginių turinčioms valstybėms narėms, su sąlyga, kad yra prieinami būtini atitinkamos infrastruktūros pajėgumai, įskaitant SGD laivus ir laivus-saugyklas.

2. SGD įrenginių turinčioms valstybėms narėms taikomos Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 2–9 dalys, jeigu šiame reglamente nenustatyta kitaip.

3. SGD įrenginių turinčios valstybės narės, kurios nėra tiesiogiai sujungtos su prašančiąja tiekti iš solidarumo valstybe nare, gali su bet kuria kita valstybe nare sudaryti būtinus techninio, teisinio ir finansinio solidarumo susitarimus, taikomus užtikrinant tiekimą iš solidarumo.

4. Standartinės solidarumo priemonių įgyvendinimo taisyklės pagal 27 straipsnį taip pat taikomos nesujungtoms valstybėms narėms, jei tuo metu, kai gaunamas prašymas tiekti iš solidarumo, nėra sudaryto dvišalio susitarimo.

27 straipsnis

Standartinės solidarumo priemonių taisyklės

1. Jei dvi valstybės narės nėra sudariusios būtinų techninių, teisinių ir finansinių susitarimų pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 10 dalį (toliau – solidarumo susitarimas), dujų pristatymui pagal to reglamento 13 straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą ekstremaliojoje situacijoje taikomos šiame straipsnyje išdėstytos sąlygos.

▼B

2. Kompensacija už solidarumo priemonę neviršija pagrįstų išlaidų ir, nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 8 dalies, bet kuriuo atveju apima:

- a) iš solidarumo tiekiančioje valstybėje narėje taikomą dujų kainą;
- b) saugojimo ir transportavimo išlaidas, įskaitant galimus mokesčius, susijusius su SGD krovinių nuokrypiu į prašomą sujungimo tašką;
- c) susijusių teismo ar arbitražo procesų, kuriuose dalyvauja iš solidarumo tiekianti valstybė narė, bylinėjimosi išlaidas;
- d) kitas netiesiogines išlaidas, kurių nepadengia dujų kaina, pavyzdžiui, finansinės ar kitokios žalos, patirtos dėl to, kad klientai dėl tiekimo iš solidarumo priversti atsisakyti garantuojamųjų pajėgumų, išlaidas, jeigu tos netiesioginės išlaidos neviršija 100 % dujų kainos.

3. Jeigu valstybė narė paprašo kompensacijos už netiesiogines išlaidas pagal 2 dalies d punktą, kurios viršija 100 % dujų kainos, pasikonsultavusi su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis Komisija priima sprendimą, ar didesnė kompensacija yra tinkama, atsižvelgdama į konkrečias sutartines ir nacionalines to atvejo aplinkybes ir energetinio solidarumo principą.

4. Jei prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė ir iš solidarumo tiekianti valstybė narė nesusitaria dėl kitos kainos, dujų, tiekiamų prašančiajai tiekti iš solidarumo valstybei narei, kaina atitinka dienos, einančios prieš prašymo tiekti iš solidarumo pateikimo dieną, kitos paros rinkos kainą tiekiančioje valstybėje narėje arba atitinkamą dienos, einančios prieš prašymo tiekti iš solidarumo pateikimo dieną, kitos paros rinkos kainą artimiausioje prieinamoje biržoje, artimiausiame prieinamame virtualiajame prekybos taške ar sutartame prekybos dujomis centre.

5. 28 straipsnyje nurodytą kompensaciją už dujų kiekius, pristatytus pagal prašymą tiekti iš solidarumo, prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė tiesiogiai moka iš solidarumo tiekiančiai valstybei narei arba subjektui, kurį abi valstybės narės nurodo savo atsakyme į prašymą tiekti iš solidarumo ir patvirtinime apie gavimą ir kiekį, kuris bus paimtas.

6. Valstybė narė, kuriai pateikiamas solidarumo priemonės prašymas, solidarumo priemones įgyvendina kuo greičiau ir ne vėliau kaip per tris dienas nuo prašymo gavimo. Valstybė narė gali atsisakyti tiekti iš solidarumo to prašančiai valstybei narei tik jei įrodo, kad:

- a) ji neturi pakankamai dujų 23 straipsnio 2 dalyje nurodytiems kiekiams arba
- b) jos turimi jungiamojo vamzdyno pajėgumai nėra pakankami, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 7 dalyje, ir ji neturi galimybės tiekti pakankamus kiekius SGD.

▼B

7. Be šiame straipsnyje numatytų standartinių taisyklių, valstybės narės gali susitarti dėl tiekimo iš solidarumo techninių aspektų ir koordinavimo.

8. Šis straipsnis nepažeidžia esamos saugaus ir patikimo dujų sistemos eksploatavimo tvarkos.

*28 straipsnis***Su solidarumo priemonėmis susijusi procedūra nesant solidarumo susitarimo**

1. Valstybė narė, prašanti taikyti solidarumo priemones, pateikia kitai valstybei narei prašymą tiekti iš solidarumo, nurodydama bent šią informaciją:

- a) valstybės narės kompetentingos institucijos kontaktinius duomenis;
- b) atitinkamų valstybės narės perdavimo sistemos operatorių kontaktinius duomenis (jei aktualu);
- c) valstybės narės vardu veikiančios trečiosios šalies kontaktinius duomenis (jei aktualu);
- d) pristatymo laikotarpį, įskaitant pirmo galimo pristatymo laiką ir numatomą pristatymo trukmę;
- e) pristatymo vietas ir sujungimo taškus;
- f) dujų kiekį kilovatvalandėmis kiekviename sujungimo taške;
- g) dujų kokybę.

2. Prašymas tiekti iš solidarumo tuo pačiu metu siunčiamas solidarumo priemonės įgyvendinti potencialiai pajėgioms valstybėms narėms, Komisijai ir krizių valdytojams, paskirtiems pagal Reglamento (ES) 2017/1938 10 straipsnio 1 dalies g punktą.

3. Prašymą tiekti iš solidarumo gavusios valstybės narės atsiunčia atsakymą, kuriame nurodo 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytus kontaktinius duomenis ir kiekį, kuris gali būti tiekiamas į sujungimo taškus prašomu laiku, kaip nurodyta 1 dalies d–g punktuose. Atsakyme nurodomas kiekis, susidarysiantis dėl galimo apribojimo ar – tuo atveju, kai tai griežtai būtina, – strateginių atsargų panaudojimo tuo atveju, jei pagal savanoriškas priemones galimas patiekti kiekis yra nepakankamas.

4. Prašymai tiekti iš solidarumo pateikiami likus ne mažiau kaip 72 valandoms iki nurodyto pristatymo laiko. Į prašymus tiekti iš solidarumo sureaguojama per 24 valandas. prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė patvirtina gavimą ir nurodo kiekį, kuris bus paimtas, per 24 valandas nuo prašyto pristatymo laiko.

5. Prašymas gali būti pateiktas vienai arba kelioms dienoms ir atsakymas į jį turi atitikti prašomą trukmę.

▼B

6. Jei tiekti iš solidarumo sutinka kelios valstybės narės ir su viena ar keliomis iš jų yra sudaryti dvišaliai solidarumo susitarimai, tie susitarimai taikomi atitinkamoms dvišaliu pagrindu susitarusioms valstybėms narėms. Šiame straipsnyje numatytos standartinės taisyklės taikomos tik kitų iš solidarumo tiekiančių valstybių narių atžvilgiu.

7. Komisija gali palengvinti solidarumo susitarimų įgyvendinimą, visų pirma sukurdama šabloną, prieinamą apsaugotoje interneto platformoje, kad prašymus ir pasiūlymus būtų galima perduoti tikroju laiku.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

*29 straipsnis***Komiteto procedūra**

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

*30 straipsnis***Peržiūra**

Ne vėliau kaip 2023 m. spalio 1 d. Komisija atlieka šio reglamento peržiūrą, atsižvelgdama į bendrą dujų tiekimo Sąjungai padėtį, ir pateikia Tarybai pagrindinių tos peržiūros išvadų ataskaitą. Remdamasi ta ataskaita, Komisija gali pasiūlyti pratęsti šio reglamento galiojimą.

*31 straipsnis***Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

▼M1

Jis taikomas iki 2024 m. gruodžio 31 d.

▼B

14 straipsnis pradedamas taikyti nuo 2023 m. kovo 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

I PRIEDAS

a) Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirtas maksimalus kritinis dujų kiekis pagal 23 straipsnį laikotarpiui nuo 2022 m. gruodžio mėn. iki 2023 m. kovo mėn. (vertės mln. m³)⁽¹⁾:

Valstybė narė	2022 m. gruodžio mėn.	2023 m. sausio mėn.	2023 m. vasario mėn.	2023 m. kovo mėn.
AT	74,24	196,83	152,20	139,35
BE	399,05	458,77	382,76	398,99
BG	61,49	71,26	61,55	63,29
CY	-	-	-	-
CZ	17,26	49,64	34,80	28,28
DE	2 090,53	2 419,56	2 090,59	1 863,77
DK	249,48	295,56	254,87	268,09
EE	5,89	5,78	5,00	1,05
EL	209,95	326,68	317,18	232,80
ES	1 378,23	1 985,66	1 597,27	1 189,29
IE	372,76	375,29	364,26	375,74
FI	28,42	39,55	44,66	12,97
FR	876,37	875,58	802,53	771,15
HR	10,95	66,01	59,99	48,85
HU	82,13	133,97	126,44	93,72
IT	2 166,46	3 304,99	3 110,79	2 774,67
LV	89,26	83,56	84,96	66,19
LT	16,13	20,22	18,81	4,21
LU	-	-	-	-
MT	32,88	34,84	31,43	33,02
NL	684,26	762,31	556,26	480,31
PL	158,14	158,64	136,97	148,64

⁽¹⁾ ► **M1** I priedo a ir b dalyse pateikti skaičiai grindžiami Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-E) pagal Reglamento (ES) 2019/941 9 straipsnį parengto žiemos adekvatumo vertinimo duomenimis, išskyrus Malta, kurios elektros energijos gamyba yra išskirtinai priklausoma nuo SGD tiekimo ir kuri neturi didelių laikymo pajėgumų. Atsižvelgiant į mažo šilumingumo dujų specifiškumą, šioje lentelėje nurodytos vertės Nyderlandų atveju turėtų būti padaugintos iš perskaičiavimo koeficiento 37,89, padalyto iš 35,17. I priedo a dalyje nurodyti ENTSO-E 2022 m. gruodžio mėn. – 2023 m. kovo mėn. apskaičiuoti individualūs mėnesiniai kiekiai; I priedo b dalyje pateikti 2023 m. balandžio mėn. – 2024 m. gruodžio mėn. duomenys yra 2022 m. gruodžio mėn. – 2023 m. kovo mėn. verčių vidurkis. ◀

▼ **B**

Valstybė narė	2022 m. gruodžio mėn.	2023 m. sausio mėn.	2023 m. vasario mėn.	2023 m. kovo mėn.
PT	409,97	415,22	368,54	401,32
RO	130,35	179,35	162,41	159,71
SI	12,98	15,15	13,35	12,80
SK	33,99	47,26	34,80	34,76
SE	18,05	18,61	17,71	15,76

b) ► **M1** Elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti skirtas maksimalus kritinis dujų kiekis pagal 23 straipsnį laikotarpiui nuo 2023 m. balandžio mėn. iki 2024 m. gruodžio mėn. (vertės mln. m³): ◀

Valstybė narė	Mėnesinė vertė
AT	140,66
BE	409,89
BG	64,40
CY	-
CZ	32,50
DE	2 116,11
DK	267,00
EE	4,43
EL	271,65
ES	1 537,61
IE	372,01
FI	31,40
FR	831,41
HR	46,45
HU	109,06
IT	2 839,23
LV	80,99
LT	14,84
LU	-
MT	33,03
NL	620,79
PL	150,60
PT	398,76
RO	157,96
SI	13,57
SK	37,70
SE	17,53

▼B

II PRIEDAS

Energijos tiekimo saugumo ypatingos svarbos infrastruktūros objektai pagal 23 straipsnio 2 dalies d punktą

Sektorius	Pasektorius	
I Energetika	1. Elektra	Elektros energijos gamybos ir perdavimo infrastruktūros objektai ir įrenginiai, susiję su elektros energijos tiekimu
	2. Nafta	Naftos gavyba, perdirbimas, apdorojimas, laikymas ir perdavimas naftotiekiais
	3. Dujos	Dujų gavyba, perdirbimas, apdorojimas, laikymas ir perdavimas dujotiekiais SGD terminalai
II Transportas	4. Kelių transportas	
	5. Geležinkelių transportas	
	6. Oro transportas	